

Maa- ja Metsätalousministeriö

PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

17.1.2014

Viite: Lausuntapyyntö koskien kalastuslakiehdotusta

Asia: Lausumme seuraavaa kalastuslaki luonnoksesta (4.12.2013), hallituksen esitys kalastuslaiksi:

Yleistä kalastuslain luonnoksesta. Kalastuslain uudistaminen on haastava tehtävä ja kaikkia intressitahoja tyydyttävä lakipaketti on miltei mahdoton tehdä. On totta että monet vaelluskalakantamme ovat huonossa tilassa, ja niiden elinkelpoisuuden eteen on tehtävä kipeitäkin päätöksiä. Lakiesitys on suojelupainotteinen, jolloin vesialueiden muu kalastuskäyttö voi tästä kärsiä. Myönnettäessä lupia kaupalliseen kalastukseen on otettava huomioon se, että kaupallinen kalastus ei haittaa kalastusoikeuden haltijan kalastusoikeuden käyttöä. Lupien myönnot tulee olla oikeassa suhteessa vesistön kalataloudelliseen kantokykyyn. Koska läheskään kaikista vesistämme ei ole tutkittua tietoa kalakantojen kokonaismääristä, tehtävä tulee olemaan haastava laadittaessa käyttö- ja hoitosuunnitelmaa. Kalastuksensäätelyn ohjaus esitetään tehtäväksi kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman avulla, johon vaikuttavat valtakunnalliset kalavarojen hoitosuunnitelmat, Ely-Keskuksen antamat suuntaviivat ja alueellinen yhteistyöryhmä. On huolestuttavaa, että alueellinen kalastuksensääntely siirtyisi kalatalousalueilta Ely-Keskuksille. On huolehdittava siitä, että vesialueen omistajan mielipidettä kuullaan kalastuksensääntelystä päätettäessä, sillä kentällä on paikallistuntemusta. Kalastusoikeuden haltijoiden sitouttaminen käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttamiseen tulee olemaan haasteellista, jota eivät pakkokeinot välttämättä edistä. Isorysän määrittäminen kaupallisen kalastajan pyydykseksi lopettaa käytännössä kaikki hoitokalastukset, joita osakaskunnissa talkoilla tehdään.

Hyvää luonnoksessa on että kalojen rauhoitusaikana kielletyistä pyydyksistä säädetään asetuksella. Tämä selkeyttää vaelluskalojen rauhoitusaikana tapahtuvaa pyyntiä, ja helpottaa kalastuksenvalvontaa huomattavasti. Vaelluskalavesistöjen koski ja virta-alueen uusi määrittäminen toivottavasti selkeyttää tulkintoja. Kalastuksenvalvonnan rahoituksen turvaaminen on hyvä asia. Yhden valtakunnallisen kalastonhoitomaksun käyttöönotto on hyvä uudistus, joka selkeyttää kalastuslupajärjestelmää. Lain 83 §:n vesialueen omistajan tiedonantovelvoite on hyvä parannus.

Ehdotamme seuraavia korjauksia ja selvennyksiä lakiluonnokseen:

1 luku 4§:n määritelmät johon lisäys 11) kalastusoikeuden haltijalla

- a) yhteisen vesialueen osakaskunta **ja sen osakkaat**

5 luku 41§:n 3 mom., kalastusjousi tulisi määrittää pyydysyksikköasetusta annettaessa. Jousimetsästyksen yleistettyä Suomessa, yhä useampi harrastaa myös jousikalastusta. Tietooni on tullut, että lupien saanti on ollut vaikeaa. Kalastusjousi voisi olla 1 pyydysyksikkö.

6 luku 46§:n kohta 6, viimeinen sivulause ” sekä huhtikuun 15 päivän alusta kesäkuun 20 päivän loppuun muissakin vesissä. ” ehdotetaan poistettavaksi. Perusteena on se, että samaan aikaan voidaan käyttää monin

tavoin tehokkaampia pyydyksiä rajoituksetta. Saman pykälän kohta 9, lain yksityiskohtaisista perusteluista (toisen kappaleen ensimmäinen lause, sivu 54) siitä on jäänyt arvatenkin pois sana ”ei” jossa sanotaan: Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että kiellettyjä kalastusvälineitä (**ei**) saa säilyttää.....Mitä tulee lain 46§:n 1 momentissa mainittuihin kiellettyihin kalastusvälineisiin, ym. tulisi ne selventää kohdittain, mitkä nyt mihinkin kategoriaan kuuluvat, ettei tule tulkintaepäselvyyksiä. Toki kielletyistä kalastusvälineistä annettaisiin tarkempi asetus, mutta voi tuosta syntyä tulkintaepäselvyyttä. Jos 2 kohdan ampuma-aseet esim. tulkittaisiin kalastusvälineeksi, olisi niiden säilytys veneessä kiellettyä. Koska metsästäjät sorsastaessaan pitävät haulikoita veneissään, saattaisi syntyä vaikeasti tulkittavia tilanteita. Metsästäjät ovat myös usein kovia kalamiehiä ja voivat täten syyllistyä kielletyn kalastusvälineen (haulikko) säilytysrikkomukseen. Voisiko lain 46§ olla kirjoitettu selventävästi esimerkiksi seuraavasti (punaisella poistettavat kohdat):

46 §

Kielletyt kalastustavat, pyyntimenetelmät ja kalastusvälineet

Seuraavien kalastustapojen, pyyntimenetelmien ja kalastusvälineiden käyttö kalastuksessa on kielletty:

- 1) kalastustavat
 - a) koukun tahallinen tartuttaminen kalaan ulkopuolelta;
 - b) vaelluskalavesistön koski- ja virta-alueella onginta, pilkintä ja kalastus harrilaudalla;
 - c) verkko, joka ajelehtii virtausten mukana tai alukseen kiinnitettynä (ajoverkko);
- 2) pyyntimenetelmät
 - a) räjähdyksellä tai muulla tavalla aikaansaatu paine;
 - b) ampuma-aseet;
 - b) huumaavat, myrkylliset tai muutoin vesistöä pilaavat aineet;
 - d) sähkövirta;
- 3) kalastusvälineet
 - a) atrain, harppuuna tai niihin verrattava terä, koukku tai kärjellä varustettu väline sekä kalastus tulta tai valoa käyttäen haavilla vaelluskalavesistöksi määritellyssä joessa, koski- ja virta-alueilla; (**poistetaan: sekä huhtikuun 15 päivän alusta kesäkuun 20 päivän loppuun muissakin vesissä;**)
 - b) muut pyydykset ja laitteet sekä kalastustavat, jotka tarpeettomasti vahingoittavat tai tuhoavat kaloja taikka vaarantavat kalakannan säilymistä vesistöissä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä kalastusvälineitä ei saa säilyttää veneessä tai pitää muutoin käsillä siten, että ne ovat pyyntiä varten helposti käsillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin kielletyistä kalastustavoista, pyyntimenetelmistä ja kalastusvälineistä, pyydysten rakenteesta sekä langasta kudottujen pyydysten solmuvälin ja pyydysten muiden ominaisuuksien mittaamisesta.

Ryhmitys voi toinen kuin esittämämme, mutta tämä ryhmitys on kuitenkin selkeämpi kuin luonnoksessa oleva.

6 luku 49§:ssä tarkoitetun kaupallisen kalastajan pyydyksistä isorysän korkeus tulee määrittää asetuksessa riittävän korkeaksi, että voidaan turvata osakaskunnissa talkootyönä tapahtuva vähäarvoisen kalan poistopyynti. Korkeus voisi olla asetuksella 4 metriä, koska useimmat hoitokalastuksessa käytettävät rysät ja paunetit ovat 3-4 metrin korkuisia.

6 luku 58§:n osalta esitämme seuraavia selventäviä lisäyksiä (punaisella lisäykset).

58§

Kalojen vapauttaminen

Edellä 56§:ssä tarkoitettulla asetuksella tai 57§:ssä tarkoitettulla määräyksellä säädettyjen pyyntimittojen vastainen kala on välittömästi laskettava takaisin veteen **elävänä tai kuolleena**, ellei Euroopan unionin lainsäädännöstä, **tai 110 §:n 4 momentin johdosta muuta johdu**,

Säädetyt pyyntimitat täyttävä kala on laskettava takaisin veteen *elävänä tai kuolleena* , ellei 110 §:n 4 momentin johdosta muuta johdu, jos se on saatu:

- 1) rauhoitus- tai kieltoaikana
- 2) kielletyllä kalastusvälineellä tai pyydyksellä; tai
- 3) kielletyllä kalastustavalla tai pyyntimenetelmällä

Ensimmäisen momentin tapauksessa kalastuksenvalvonnassa tavattua pyyntimittojen vastaista elävää tai kuollutta kalaa (saalista) käsitellään mitä poliisivirkamies siitä päättää.

Toisen momentin tapauksessa kalastuksenvalvonnassa tavattu kalastaja, jolla on laittomasti pyydettyä mitallista saalista, poliisivirkamies päättää miten saaliille tehdään tai säilytetään.

Yhdymme Kalatalouden keskusliiton lausuntoon niiltä osin, kun se ei ole ristiriidassa oman lausuntomme kanssa.

Kouvolassa 17.1.2014

Pekka Mauno
Puheenjohtaja

Martti Puska
Toiminnanjohtaja